Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 3ης Οκτωβρίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Φορολογία – Φόρος προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ) – Έκτη οδηγία 77/388/ΕΟΚ – Απαλλαγές – Άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3 – Πράξεις που αφορούν τις πληρωμές – Υπηρεσίες παρεχόμενες από εταιρία σε τράπεζα, αφορώσες την εκμετάλλευση μηχανημάτων αυτόματης αναλήψεως μετρητών»

Στην υπόθεση C-42/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesfinanzhof (Ομοσπονδιακό Φορολογικό Δικαστήριο, Γερμανία) με απόφαση της 28ης Σεπτεμβρίου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 24 Ιανουαρίου 2018, στο πλαίσιο της δίκης

Finanzamt Trier

κατά

Cardpoint GmbH, διαδόχου της Moneybox Deutschland GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Prechal (εισηγήτρια), πρόεδρο τμήματος, F. Biltgen, J. Malenovský, C. G. Fernlund και L. S. Rossi, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Cardpoint GmbH, εκπροσωπούμενη από τον M. Robisch, Steuerberater, και την J. Habla, Rechtsanwältin,

– η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους T. Henze και R. Kanitz και στη συνέχεια από τον R. Kanitz,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την J. Jokubauskaitė και τον B.-R. Killmann,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 2ας Μαΐου 2019,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49, στο εξής: έκτη οδηγία).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Finanzamt Trier (φορολογικής αρχής της Trier, Γερμανία) και της Cardpoint GmbH, διαδόχου της Moneybox Deutschland GmbH, σχετικά με την άρνηση της αρχής αυτής να χορηγήσει στην Cardpoint απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) για τις υπηρεσίες που παρείχε σε τράπεζα, οι οποίες αφορούσαν την εκμετάλλευση μηχανημάτων αυτόματης αναλήψεως μετρητών.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η έκτη οδηγία

3 Το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', της έκτης οδηγίας έχει ως εξής:

«Με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα Κράτη μέλη απαλλάσσουν, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν, ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή και απλή εφαρμογή των προβλεπομένων κατωτέρω απαλλαγών και να αποτρέπεται ενδεχόμενη φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή και κατάχρηση:

[…]

δ) τις ακόλουθες πράξεις:

[…]

3. τις εργασίες, περιλαμβανομένων και των διαπραγματεύσεων, οι οποίες αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές και εμβάσματα, απαιτήσεις, επιταγές και λοιπά αξιόγραφα, εξαιρέσει της εισπράξεως απαιτήσεων·

[…]».

Η οδηγία ΦΠΑ

4 Από την 1η Ιανουαρίου 2007, η έκτη οδηγία καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από την οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ 2006, L 347, σ. 1, στο εξής: οδηγία ΦΠΑ).

5 Το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας ΦΠΑ προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν από τον ΦΠΑ τις ακόλουθες πράξεις:

[…]

δ) τις πράξεις, περιλαμβανομένης της διαπραγμάτευσης, οι οποίες αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές χρημάτων, απαιτήσεις, επιταγές και λοιπά αξιόγραφα, με εξαίρεση την είσπραξη απαιτήσεων».

Το γερμανικό δίκαιο

6 Κατά το άρθρο 4, σημείο 8, στοιχείο δ', του Umsatzsteuergesetz (νόμου περί του φόρου κύκλου εργασιών), απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ:

«οι πράξεις και η διαπραγμάτευση των πράξεων οι οποίες αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές χρημάτων και την είσπραξη αξιογράφων.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

7 Η Cardpoint παρείχε στον πελάτη της, μια τράπεζα, υπηρεσίες σχετικές με την εκμετάλλευση μηχανημάτων αυτόματης αναλήψεως μετρητών. Στην εταιρία αυτή είχε ανατεθεί να θέτει και να διατηρεί σε λειτουργία τα μηχανήματα αυτόματης αναλήψεως μετρητών. Προς τον σκοπό αυτόν, εγκαθιστούσε εξοπλισμό πληροφορικής στα εν λόγω μηχανήματα καθώς και ορισμένα λογισμικά τα οποία ήταν αναγκαία για την καλή λειτουργία τους. Επιπλέον, ήταν επιφορτισμένη με τη μεταφορά χαρτονομισμάτων, τα οποία διετίθεντο από την τράπεζα, και με τον εφοδιασμό των εν λόγω μηχανημάτων αυτόματης αναλήψεως μετρητών. Τέλος, παρείχε συμβουλές σχετικά με τη λειτουργία των μηχανημάτων αυτών.

8 Κατά το αιτούν δικαστήριο, οι πράξεις αναλήψεως μετρητών διεξάγονταν ως εξής. Μόλις ένας δικαιούχος τραπεζικού λογαριασμού εισήγε την κάρτα του αναλήψεως σε μηχάνημα αυτόματης αναλήψεως μετρητών, τα δεδομένα της κάρτας αυτής διαβάζονταν μέσω ειδικού λογισμικού. Η Cardpoint ήλεγχε τα δεδομένα αυτά και ζητούσε από την Bank-Verlag GmbH την έγκριση για την πραγματοποίηση της ζητηθείσας αναλήψεως. Η Bank-Verlag GmbH απηύθυνε το σχετικό αίτημα στο διατραπεζικό δίκτυο, το οποίο, με τη σειρά του, το διαβίβαζε στην τράπεζα που εξέδωσε τη συγκεκριμένη κάρτα αναλήψεως. Η τράπεζα αυτή ήλεγχε την ύπαρξη επαρκούς διαθέσιμου υπολοίπου στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου και απέστελλε, μέσω της ίδιας «αλυσίδας» διαβιβάσεως, την έγκριση ή την απόρριψη της ζητηθείσας αναλήψεως. Σε περίπτωση εγκρίσεως, η Cardpoint εκτελούσε την ανάληψη αυτή από το μηχάνημα αυτόματης αναλήψεως μετρητών και την καταχώριζε. Διαβίβαζε την καταχώριση αυτή, ως εντολή λογιστικής εγγραφής, στον πελάτη της, ήτοι στην τράπεζα που εκμεταλλευόταν το οικείο μηχάνημα αυτόματης διανομής μετρητών. Η τράπεζα αυτή εισήγε τις καταχωρίσεις χωρίς τροποποίηση στο σύστημα της Deutsche Bundesbank (Ομοσπονδιακής Τράπεζας της Γερμανίας, στο εξής: BBK). Η Cardpoint κατήρτιζε επίσης έναν μη δυνάμενο να τροποποιηθεί ημερήσιο κατάλογο ο οποίος περιλάμβανε όλες τις συναλλαγές της ημέρας και ο οποίος υποβαλλόταν επίσης στην BBK. Διά των καταχωρίσεων αυτών τεκμηριωνόταν η αξίωση της τράπεζας που εκμεταλλευόταν το συγκεκριμένο μηχάνημα αυτόματης αναλήψεως έναντι της τράπεζας του δικαιούχου του λογαριασμού ο οποίος είχε προβεί στην ανάληψη χρημάτων καθώς και τα σχετικά έξοδα συναλλαγής.

9 Στις 7 Φεβρουαρίου 2007, η Cardpoint υπέβαλε τροποποιητική δήλωση ΦΠΑ για το έτος 2005 και ζήτησε να τροποποιηθεί η υπάρχουσα πράξη επιβολής φόρου, προβάλλοντας ότι οι υπηρεσίες της σχετικά με τη λειτουργία των μηχανημάτων αυτόματης αναλήψεως μετρητών απαλλάσσονταν του ΦΠΑ.

10 Κατόπιν της απορρίψεως της αιτήσεως αυτής από τη φορολογική αρχή της Trier, το Finanzgericht Rheinland-Pfalz (φορολογικό δικαστήριο Ρηνανίας-Παλατινάτου, Γερμανία) έκανε δεκτή την προσφυγή της Cardpoint, με το αιτιολογικό ότι οι παροχές υπηρεσιών εκ μέρους της εταιρίας αυτής έπρεπε να θεωρηθούν ως «πράξεις που αφορούν πληρωμές», κατά την έννοια της έκτης οδηγίας, και, ως εκ τούτου, απαλλάσσονταν του ΦΠΑ.

11 Η φορολογική αρχή της Trier υπέβαλε αίτηση αναιρέσεως (Revision) ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Το δικαστήριο αυτό ανέστειλε την εκδίκαση της υποθέσεως μέχρι την έκδοση της αποφάσεως της 26ης Μαΐου 2016, Bookit (C-607/14, στο εξής: απόφαση Bookit, EU:C:2016:355).

12 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν οι παρεχόμενες από την Cardpoint υπηρεσίες πρέπει να χαρακτηρισθούν ως «τεχνικής και διοικητικής φύσεως υπηρεσίες», σύμφωνα με την απόφαση Bookit, οι οποίες δεν εμπίπτουν στις «πράξεις που αφορούν πληρωμές», κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, πρόκειται για υπηρεσίες υποστήριξης ανάλογες με εκείνες που αποτελούσαν το αντικείμενο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Bookit, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες της Cardpoint περιορίζονται στην τεχνική εκτέλεση των οδηγιών που παρέχει η τράπεζα.

13 Η επίμαχη στην κύρια δίκη περίπτωση παρουσιάζει, κατά το αιτούν δικαστήριο, και άλλες ομοιότητες με εκείνη επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση. Ειδικότερα, η Cardpoint λαμβάνει τα δεδομένα που αφορούν την κάρτα αναλήψεως του δικαιούχου του συγκεκριμένου λογαριασμού και τα διαβιβάζει στην εκδότρια της κάρτας αυτής τράπεζα. Η Cardpoint πραγματοποιεί τη ζητηθείσα ανάληψη μόνον αφού λάβει την έγκριση της οικείας τράπεζας. Η εταιρία αυτή δεν είναι επομένως υπεύθυνη για τον έλεγχο και την έγκριση των επιμέρους εντολών.

14 Μολονότι, αντιθέτως προς την περίπτωση που αποτέλεσε το αντικείμενο της αποφάσεως Bookit, η υπόθεση της κύριας δίκης δεν αφορά πράξεις αγοράς και πωλήσεως εισιτηρίων κινηματογράφου, αλλά παροχές υπηρεσιών που αφορούν την καταβολή μετρητών από μηχανήματα αυτόματης αναλήψεως μετρητών, εντούτοις η διαφορά αυτή δεν δικαιολογεί διαφορετική μεταχείριση ως προς την επιβολή ΦΠΑ, δεδομένου ότι, και στις δύο περιπτώσεις, η παρεχόμενη υπηρεσία συνίσταται, κατ' ουσίαν, στην ανταλλαγή πληροφοριών και σε παροχή τεχνικής και διοικητικής υποστήριξης.

15 Πάντως, το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται αν πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, αντιθέτως προς την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Bookit, δεν υφίσταται αυτοτελής σύμβαση πωλήσεως εκτός από την πράξη πληρωμής. Εκτιμά, ωστόσο, ότι από την απόφαση Bookit δεν προκύπτει ότι οι υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης πρέπει να αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με την πράξη που αφορούν.

16 Επιπλέον, και στις δύο περιπτώσεις, η αντιπαροχή για την παροχή της υπηρεσίας προσδιορίζεται ευχερώς, ενώ η απαλλαγή των χρηματοπιστωτικών πράξεων αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ενδεχόμενων δυσκολιών κατά τον προσδιορισμό της βάσεως επιβολής φόρου καθώς και του ποσού του εκπεστέου ΦΠΑ.

17 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Bundesfinanzhof (Ομοσπονδιακό Φορολογικό Δικαστήριο, Γερμανία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Απαλλάσσονται από τον φόρο προστιθεμένης αξίας σύμφωνα με το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της [έκτης οδηγίας] οι τεχνικής και διοικητικής φύσεως υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται σε τράπεζα που εκμεταλλεύεται μηχάνημα αυτόματων συναλλαγών για την εκταμίευση μετρητών με μηχανήματα αυτόματων συναλλαγών, όταν παρόμοιες τεχνικής και διοικητικής φύσεως υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται για τις πληρωμές με κάρτα κατά την αγορά εισιτηρίων κινηματογράφου δεν απαλλάσσονται βάσει της εν λόγω διατάξεως σύμφωνα με την [απόφαση Bookit];»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

18 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας έχει την έννοια ότι αποτελεί που αφορά πληρωμές, απαλλασσόμενη του ΦΠΑ πράξη κατά τη διάταξη αυτή, η παροχή υπηρεσιών σε τράπεζα που εκμεταλλεύεται μηχανήματα αυτόματης αναλήψεως μετρητών, οι οποίες συνίστανται στη θέση και διατήρηση σε λειτουργία των μηχανημάτων αυτόματης αναλήψεως, στον εφοδιασμό των μηχανημάτων αυτών, στην εγκατάσταση στα μηχανήματα αυτά εξοπλισμού πληροφορικής και λογισμικών για την ανάγνωση των δεδομένων των καρτών αναλήψεως, στη διαβίβαση στην τράπεζα που εξέδωσε τη χρησιμοποιούμενη κάρτα αναλήψεως αιτήματος για έγκριση της αναλήψεως μετρητών, στη διανομή του ζητούμενου ποσού μετρητών και στην καταχώριση των πράξεων αναλήψεως.

19 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι οι απαλλαγές που προηγουμένως προβλέπονταν στο άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας, το οποίο εν προκειμένω έχει εφαρμογή ratione temporis, επαναλαμβάνονται με την ίδια διατύπωση στο άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας ΦΠΑ. Επομένως, η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την τελευταία διάταξη αυτή είναι κρίσιμη για την ερμηνεία των αντίστοιχων διατάξεων της έκτης οδηγίας.

20 Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 24 των προτάσεών του, η ανάληψη από μηχάνημα αυτόματης αναλήψεως μετρητών αποτελεί «υπηρεσία πληρωμής», κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης. Επιπλέον, όσον αφορά τις «πράξεις που αφορούν πληρωμές», κατά την έννοια της έκτης οδηγίας, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι εφαρμόζονται και ως προς τις πράξεις αυτές οι εκτιμήσεις σχετικά με τις πράξεις που αφορούν τη μεταφορά πιστώσεων, τις οποίες αφορά η οδηγία αυτή (πρβλ. απόφαση της 5ης Ιουνίου 1997, SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, σκέψη 50).

21 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, από πάγια νομολογία συνάγεται ότι οι επίμαχες υπηρεσίες, προκειμένου να χαρακτηρισθούν ως «πράξη που αφορά πληρωμές» κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας, πρέπει να συγκροτούν διακριτό σύνολο, σφαιρικώς εκτιμώμενο, το οποίο εκπληρώνει τις ειδικές και ουσιώδεις λειτουργίες της πληρωμής και το οποίο, κατά συνέπεια, έχει ως αποτέλεσμα τη μεταφορά χρηματικών ποσών και την πρόκληση νομικών και χρηματοοικονομικών μεταβολών. Συναφώς, πρέπει να διακρίνεται η απαλλασσόμενη υπηρεσία, υπό την έννοια της έκτης οδηγίας, από τη διενέργεια απλής υλικής πράξεως ή την παροχή τεχνικής υπηρεσίας (πρβλ. απόφαση της 26ης Μαΐου 2016, Bookit, C-607/14, EU:C:2016:355, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

22 Ως εκ τούτου, οι λειτουργικές πτυχές είναι καθοριστικής σημασίας προκειμένου να κριθεί εάν μια πράξη αφορά πληρωμές, κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας. Το κριτήριο που καθιστά δυνατή τη διάκριση μεταξύ πράξεως η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη μεταφορά χρηματικών ποσών και την πρόκληση νομικών και χρηματοοικονομικών μεταβολών, η οποία εμπίπτει στην επίμαχη απαλλαγή, και πράξεως η οποία δεν έχει τέτοια αποτελέσματα και, άρα, δεν εμπίπτει στην απαλλαγή αυτή έγκειται στο εάν η εξεταζόμενη πράξη μεταφέρει, κατά τρόπο πραγματικό ή δυνητικό, την κυριότητα των επίμαχων χρηματικών ποσών, ή εάν, κατ' αποτέλεσμα, εκπληρώνει τις ειδικές και ουσιώδεις λειτουργίες μιας τέτοιας μεταφοράς (πρβλ. αποφάσεις της 26ης Μαΐου 2016, Bookit, C-607/14, EU:C:2016:355, σκέψη 41, καθώς και της 25ης Ιουλίου 2018, DPAS, C-5/17, EU:C:2018:592, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

23 Μολονότι το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος παρέχων υπηρεσίες χρεώνει και/ή πιστώνει άμεσα ο ίδιος έναν λογαριασμό, ή ακόμη παρεμβαίνει μέσω εγγραφών στους λογαριασμούς του δικαιούχου, καθιστά, καταρχήν, δυνατόν να θεωρηθεί ότι πληρούται αυτή η προϋπόθεση και να κριθεί ότι η επίμαχη υπηρεσία απαλλάσσεται του ΦΠΑ, εντούτοις απλώς και μόνον το γεγονός ότι η υπηρεσία αυτή δεν περιλαμβάνει άμεσα τέτοιου είδους ενέργειες δεν μπορεί εκ προοιμίου να αποκλείσει την

υπαγωγή της στην απαλλαγή, δεδομένου ότι η ερμηνεία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 21 της παρούσας αποφάσεως δεν προεξοφλεί τον τρόπο πραγματοποιήσεως των πληρωμών (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Bookit, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

24 Η απάντηση στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων.

25 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η Cardpoint δεν χρέωνε η ίδια τους συγκεκριμένους τραπεζικούς λογαριασμούς αλλά προέβαινε στην υλική παράδοση των χρηματικών ποσών που εισπράττονταν μέσω των μηχανημάτων αυτόματης αναλήψεως μετρητών των οποίων τη διατήρηση σε λειτουργία εξασφάλιζε. Επιπλέον, δεν ενέκρινε η ίδια τις συναλλαγές. Συγκεκριμένα, η Cardpoint δεν είχε εξουσία λήψεως αποφάσεων όσον αφορά τις συγκεκριμένες συναλλαγές, αλλά διαβίβαζε δεδομένα, μέσω αλυσίδας ενδιαμέσων, στην τράπεζα που εξέδωσε τη χρησιμοποιούμενη κάρτα αναλήψεως και, βάσει των οδηγιών της τράπεζας αυτής, προέβαινε στη διανομή του ζητηθέντος ποσού μετρητών. Στη συνέχεια, καταχώριζε την επίμαχη ανάληψη μετρητών την οποία διαβίβαζε ως λογιστική εντολή στον πελάτη της, ήτοι την τράπεζα που εκμεταλλευόταν το επίμαχο μηχάνημα αυτόματης αναλήψεως.

26 Συνεπώς, δεν προκύπτει ότι οι παρεχόμενες από την Cardpoint υπηρεσίες μπορούσαν να πραγματοποιήσουν μεταφορά χρηματικών ποσών ούτε ότι προκαλούσαν νομικές και οικονομικές μεταβολές, οι οποίες αποτελούν χαρακτηριστικό μιας «πράξεως που αφορά πληρωμές» κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας. Βεβαίως, αντιθέτως προς την περίπτωση που αφορούσε η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Bookit, οι παρεχόμενες από την Cardpoint υπηρεσίες δεν περιορίζονταν σε ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ της εκδότριας τράπεζας και της τράπεζας που εκμεταλλευόταν το επίμαχο μηχάνημα αυτόματης αναλήψεως μετρητών, αλλά αφορούσαν επίσης τη φυσική διανομή μετρητών. Ωστόσο, η παράδοση χαρτονομισμάτων κατά την ανάληψη μετρητών από μηχάνημα αυτόματης αναλήψεως δεν συνιστά μεταβίβαση κυριότητας από την Cardpoint στον χρήστη του μηχανήματος αυτού. Η εκδότρια τράπεζα της κάρτας αναλήψεως είναι αυτή που χορηγούσε την έγκριση για την ανάληψη μετρητών, που χρέωνε το αντίστοιχο ποσό στον τραπεζικό λογαριασμό του χρήστη του εν λόγω μηχανήματος και που μεταβίβαζε άμεσα την κυριότητα των χαρτονομισμάτων στον εν λόγω χρήστη.

27 Περαιτέρω, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 40 των προτάσεών του, μόνον η τράπεζα η οποία εκμεταλλευόταν το επίμαχο μηχάνημα αυτόματης αναλήψεως εισήγε τις καταχωρίσεις στο σύστημα της BBK. Όσον αφορά το μη δυνάμενο να τροποποιηθεί ημερήσιο αρχείο δεδομένων, το οποίο περιλάμβανε όλες τις συναλλαγές της συγκεκριμένης ημέρας, καταρτιζόταν από την Cardpoint και διαβιβαζόταν στην BKK, σκοπός του ήταν να ενημερώσει την BKK σχετικά με τις εγκριθείσες συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είχε ως αποτέλεσμα την εκπλήρωση των ειδικών και ουσιωδών λειτουργιών της πληρωμής.

28 Η ερμηνεία κατά την οποία δεν προκύπτει ότι οι παρεχόμενες από την Cardpoint υπηρεσίες μπορούν να πραγματοποιήσουν μεταφορά χρηματικών ποσών που να προκαλεί τις νομικές και οικονομικές μεταβολές οι οποίες αποτελούν χαρακτηριστικό μιας πράξεως που αφορά πληρωμές δεν αναιρείται από το γεγονός ότι οι παρεχόμενες από την Cardpoint υπηρεσίες, κυρίως όσον αφορά την καταχώριση και τη διαβίβαση δεδομένων καθώς και την παράδοση μετρητών, είναι απαραίτητες για τη διενέργεια μιας απαλλασσόμενης πράξεως που αφορά πληρωμές. Συναφώς, κατά πάγια νομολογία προκύπτει ότι, δεδομένης της στενής ερμηνείας των απαλλαγών από τον ΦΠΑ, από το γεγονός αυτό και μόνον δεν αντλείται το συμπέρασμα ότι οι εν λόγω υπηρεσίες απαλλάσσονται του ΦΠΑ όταν δεν πληρούνται τα λοιπά κριτήρια που παρατίθενται στις σκέψεις 21 και 22 της παρούσας αποφάσεως (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, DPAS, C-5/17, EU:C:2018:592, σκέψη 43).

29 Μια τέτοια ερμηνεία της έννοιας «πράξεις που αφορούν πληρωμές», που προβλέπεται στο άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας, ενισχύεται εξάλλου από τον σκοπό της διατάξεως αυτής, ο οποίος, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, συνίσταται, μεταξύ άλλων, στην

αντιμετώπιση των ενδεχόμενων δυσκολιών κατά τον καθορισμό της αντιπαροχής για την παρεχόμενη υπηρεσία και επομένως της φορολογητέας βάσεως (πρβλ. απόφαση της 26ης Μαΐου 2016, Bookit, C-607/14, EU:C:2016:355, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Συγκεκριμένα, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι η εισπραττόμενη από την Cardpoint αντιπαροχή για την παροχή των υπηρεσιών της μπορεί να καθορισθεί χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες.

30 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας έχει την έννοια ότι δεν αποτελεί πράξη που αφορά πληρωμές, απαλλασσόμενη του ΦΠΑ κατά τη διάταξη αυτή, η παροχή υπηρεσιών σε τράπεζα που εκμεταλλεύεται μηχανήματα αυτόματης αναλήψεως μετρητών, οι οποίες συνίστανται στη θέση και διατήρηση σε λειτουργία των μηχανημάτων αυτόματης αναλήψεως, στον εφοδιασμό των μηχανημάτων αυτών, στην εγκατάσταση στα μηχανήματα αυτά εξοπλισμού πληροφορικής και λογισμικών για την ανάγνωση των δεδομένων των καρτών αναλήψεως, στη διαβίβαση στην τράπεζα που εξέδωσε τη χρησιμοποιούμενη κάρτα αναλήψεως αιτήματος για έγκριση της αναλήψεως μετρητών, στη διανομή του ζητούμενου ποσού μετρητών και στην καταχώριση των πράξεων αναλήψεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

31 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 3, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση, έχει την έννοια ότι δεν αποτελεί πράξη που αφορά πληρωμές, απαλλασσόμενη του φόρου προστιθεμένης αξίας κατά τη διάταξη αυτή, η παροχή υπηρεσιών σε τράπεζα που εκμεταλλεύεται μηχανήματα αυτόματης αναλήψεως μετρητών, οι οποίες συνίστανται στη θέση και διατήρηση σε λειτουργία των μηχανημάτων αυτόματης αναλήψεως, στον εφοδιασμό των μηχανημάτων αυτών, στην εγκατάσταση στα μηχανήματα αυτά εξοπλισμού πληροφορικής και λογισμικών για την ανάγνωση των δεδομένων των καρτών αναλήψεως, στη διαβίβαση στην τράπεζα που εξέδωσε τη χρησιμοποιούμενη κάρτα αναλήψεως αιτήματος για έγκριση της αναλήψεως μετρητών, στη διανομή του ζητούμενου ποσού μετρητών και στην καταχώριση των πράξεων αναλήψεως.

(υπογραφές)